

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

GIREIDI 12

TSHIVENDA LUAMBO LWA U ENGEDZA LWA U
THOMA (FAL)

BAMMBIRI LA VHURARU (P3)

LARA 2012

MEMORANDAMU

MARAGA: 100

Memorandum uyu u na masiatari a 14.

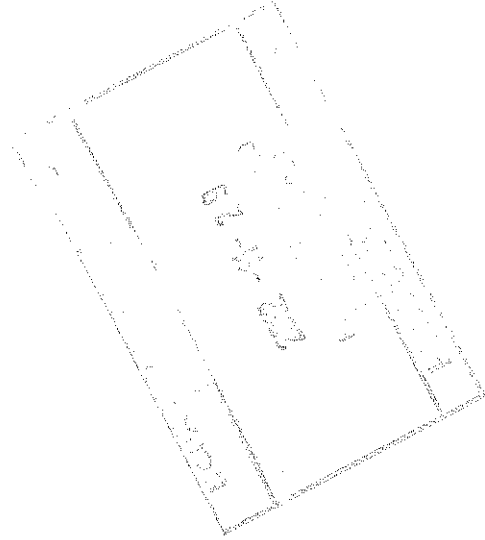
KHETHEKANYO YA A: RUBRIKI YA U TOLAMAKA MAANEA (50)

KHOUDU	Khoudu 7: Vhuswikeleli ha nthesa 80–100% <u>26–32</u>	Khoudu 6: Vhuswikeleli ha ntha 70–79% <u>22½–25½</u>	Khoudu 5: Vhuswikeleli ho dziaho 60–69% <u>19½–22</u>	Khoudu 4: Vhuswikeleli vhu fushaho 50–59% <u>16–19</u>	Khoudu 3: Vhuswikeleli ho linganelaho 40–49% <u>13–15½</u>	Khoudu 2: Vhuswikeleli ha fhasi 30–39% <u>10–12½</u>	Khoudu 1: U sa swikelela 0–29% <u>0–9½</u>
ZWI RE NGOMU NA VHUPULANI (NV) (MARAGA: 32)	-Zwi re ngomu zwi sumbedza u pfesesa thoho zwavhufisa. -Mihumbulo i a tokonya nahone yo vhibva. -U pulana na/kana mvetomveto zwo bvededza maanea a si na vhukhaki na khatihini, a kumedzeaho.	-Zwi re ngomu zwi sumbedza u pfesesa thoho zwavhufi vhukuma. -Mihumbulo ndi ya nthā, nahone i a takadza. -U pulana na/kana mvetomveto zwo bvededza maanea o lundwaho tshidele, nahone a kumedzeaho.	-Zwi re ngomu zwi sumbedza u pfesesa thoho. -Mihumbulo ndi i takadzaho, i a tendisea. -U pulana na/kana mvetomveto zwo bvededza maanea o dziaho, a kumedzeaho.	-Zwi re ngomu zwi sumbedza u pfesesa thoho lu fushaho. -Mihumbulo ndi ya nga misi, a i na vhudzivha. - U pulana na/kana mvetomveto zwo bvededza maanea a fushaho, nahone a kumedzeaho.	-Zwi re ngomu zwo di linganela sa zwenezwo, hu na mavhaka a xedzaho vhuṭumani. -Mihumbulo kanzhi ndi yo teaho, fhedzi i a dovholola. -U pulana na/kana mvetomveto zwo bvededza maanea o lunuzhedzeaho lwo linganelaho nahone a kumedzeaho.	-Zwi re ngomu zwinwe a zwi ho khagala, a zwo ngo farana. -Mihumbulo yo sekana, hunzhi i sokou dovholola. -A hu na vhuṭanzi vhu fushaho ha u pulana/ mvetomveto. -Maanea ha ngo bvededzwa nga ndila i kumedzeaho.	-Zwi re ngomu a zwi livhani na thoho na luthihi, a zwo ngo lunuzhedzana. -Mihumbulo yo ṭapanyedzwa, yo sokou dovhololwa. -U pulana na/kana mvetomveto a zwiho. -Maanea aya ha nekedzei/kumedzei.

	<u>10-12</u>	<u>8½-9½</u>	<u>7½-8</u>	<u>6-7</u>	<u>5-5½</u>	<u>4-4½</u>	<u>0-3½</u>
<p>LUAMBO, TSHITAILA NA U SEDZULUSA (LTS) (MARAGA: 12)</p>	<p>-U sumbedza vhudzivha ho goḁombelaho ha ndeme ya luambo. -Luambo, zwiḁa zwa u vhala zwo shumiswa zwone-zwone. -U shumisa luambo lwa nḁhesa lwa kuambe/maambe. -Munanguludzo u sa vhambedzwiho /wa nḁhesa wa maipfi, zwo vhubva vhukuma. -Tshitaela, thounu na redzhisitara zwo tea tshoḁhe ḁho ya mafhungo. -A hu na vhukhaki na vthuthihi riga murahu ha u sedzuluswa na u vhalulwa ha mushumo.</p>	<p>-U sumbedza vhudzivha ho dziaho ha ndeme ya luambo. -Luambo, zwiḁa zwa u vhala zwo shumiswa hu si na vhukhaki, u kona u shumisa luambo lwa kuambe/maambe. -Munanguludzo wa maipfi wo vanganywa lwa vhusiki. -Tshitaela, thounu na redzhisitara zwo tea ḁho ya mafhungo. -Kanzhi a hu na vhukhaki nga murahu ha u vhalulwa na u sedzulusa.</p>	<p>-Huḁwe u vhoneala ha vhudzivha ha luambo zwi hone. -Luambo ndi lwa misi, zwiḁa zwo shumiswa lu fushaho. -Munanguludzo wa maipfi u a fusha. -Tshitaela, thounu na redzhisitara nga u angaredza zwi ḁi anana na ḁoḁea dza ḁho ya mafhungo. -Hu ḁi vha na vhukhaki nga murahu ha u vhalulwa na u sedzulusa.</p>	<p>-Vhudzivha ha luambo ho sekena. -Luambo a lwo ngo vhubva, na zwiḁa zwa u vhala huḁwe a zwo ngo shumiswa nga ndila yone. -Munanguludzo wa luambo ndi wa fhasi. -Tshitaela, thounu na redzhisitara zwi shaedza ndunzhenzhe. -Hu na vhukhaki ho vhalaho naho ho ḁi vha na u vhalulwa na u sedzulusa.</p>	<p>-Luambo na zwiḁa zwa u vhala zwo khakhea. -Munanguludzo wa maipfi wo shaedzwa. -Tshitaela, thounu na redzhisitara a zwo ngo tea. -Ho dala vhukhaki, naho zwo ḁi vhalulwa na u sedzuluswa zwiḁuku.</p>	<p>-Luambo na zwiḁa zwa u vhala zwo khakhea tshoḁhe. -Munanguludzo wa maipfi a wo ngo tea na luthubi. -Tshitaela, thounu na redzhisitara zwo liana tshoḁhe. -Ho dalesa vhukhaki na ndaḁo, nahone a hu vhoneali vhuḁanzi ha u vhalulwa na u sedzulusa.</p>	

TSHIVHUMBEO (T) (MARAGA: 6)	5-6 -Kubvedzelwe kwo faranaho/lunzhedze aho kwa thoho. -Vhudombedzi vhu tokonyaho. -Mitaladzi, dziphara zwo fhatwa hwo faranaho. -Vhulapfu/tshivhalo tsha maipfi zwi elana na ndaela dza thoho.	4½ -Mafhugo o bvedzwa nga ndila yo faranaho. Hu na ndunzhendunzhe. -Mitaladzi, dziphara zwi i a tevhelelea nahone zwo vangana. -Vhulapfu ho tea.	4 -Vhunzhi ha zwidombedzwa zwo bvedzwa. -Mitaladzi, dziphara zwo fhatwa zwavhudi. -Vhulapfu ho tea.	3-3½ -Dzinwe dza mbuno na zwodombedzwa zwo bvedzwa. -Mitaladzi, dziphara zwo di khakhea huniwe, fhedzi maanea a di sala a tshi pfala. -Vhulapfu ho tea.	2½ -Dzinwe dza dzimbuno dza ndeme dzi hone. -Mitaladzi, dziphara zwo khakhea, fhedzi mhumbulo i sala i kha di pfala. -Vhulapfu ho lapfesa/ pfufufhalesa.	2 -U ita a tshi bva kha thoho. -Zwi a konda u tevhele vhuṭala ha mafhungo. -Mitaladzi, dziphara zwi kha vhuimo ha fhasi. -Vhulapfu ho lapfesa/ pfufufhalesa.	0-1½ -O liana na thoho. -Mitaladzi, dziphara zwo vhuilingana, a zwi tevhelelei. -Vhulapfu ho lapfesa/ pfufufhalesa u fhuirisa mpimo.
--	--	--	---	---	--	---	--

KHETHIEKANYO YA B: RUBRIKI YA U TOLAMAKA ZWIBVELEDZWA ZWILAPFU ZWA VHUDAVHIDZANI (30)

KHOUDU	Khoudu 7: Vhuswikeleli ha nthesa 80–100%	Khoudu 6: Vhuswikeleli ha ntha 70–79%	Khoudu 5: Vhuswikeleli ho dziaho 60–69%	Khoudu 4: Vhuswikeleli vhu fushaho 50–59%	Khoudu 3: Vhuswikeleli ho linganelaho 40–49%	Khoudu 2: Vhuswikeleli ha fhasi 30–39%	Khoudu 1: U sa swikelela 0–29%	
ZWI RE NGOMU, VHUPULANI NA TSHIVHUMBEO (NVT) (MARAGA: 20)	Nḁivho yo dziaho tshothe ya thoḁea dza tshibveledzwa. -U nḁwala lwo rombaho/vhibvaho. -U tshimbila kha vhuḁala hone-hone, hu si na u bva kha thoho ya maffungo. -Zwi re ngomu na mihumbulo zwo farana tshothe, zwidodombedzwa zwothe zwi tikedza thoho ya maffungo. -Hu na vhuḁanzi ha u pulana na/kana mvetomveto, zwa mbo beveledza tshibveledzwa tshi si na vhuḁakhi na luthihi, tshi kumedzeaho.	-U na nḁivho yavhuḁi ya thoḁea dza tshibveledzwa. -U nḁwala lwo rombaho/vhibvaho. -U tshimbila kha vhuḁala hone-hone, hu si na u bva kha thoho ya maḁungo. -Zwi re ngomu na mihumbulo zwo tanḁavhudzwa zwavhuḁisa, zwidodombedzwa zwothe zwi tikedza thoho. -U pulana na/kana mvetomveto zwo beveledza tshibveledzwa tsho fhatwaho zwavhuḁi. -O shumisa milayo yo teaho ya tshivhumbeo lwa ntha vhuḁkuma.	-U na nḁivho yo dziaho ya thoḁea dza tshibveledzwa. -U nḁwala – u fara vhuḁala, nahone u tou polika zwiḁuku kha thoho ya maffungo. -Hunzhi zwi re ngomu na mihumbulo zwo farana, nahone zwidodombedzwa zwi tikedza thoḁo. -U pulana na/ kana mvetomveto zwo beveledza tshibveledzwa tshi kumedzeaho, tshavhuḁi. -O shumisa milayo yo teaho ya tshivhumbeo nga nḁila yo dziaho.	-U na nḁivho i fushaho ya thoḁea dza tshibveledzwa. -U nḁwala – o ḁi bvanyana kha thoho, fhedzi a zwi xedzi. -Zwi re ngomu na mihumbulo zwo farana nga nḁila i fushaho, zwiḁwe zwa zwidodombedzwa zwi tikedza thoḁo. -Vhuḁanzi ha u pulana na/kana mvetomveto zwo beveledza tshibveledzwa tshi fushaho, tshi kumedzeaho. -U shumisa muhumbulo u fushaho kha u beveledza thoḁea dzo teaho dza	-U na nḁivho yo linganelaho ya thoḁea dza tshibveledzwa. -Vhuḁala hawe kha u fhindula mushumo uyu vhu sumba ho sekene. -U nḁwala – u a xedza vhuḁala, zwi ambiawho huriwe zwi ita zwi tshi liana. -Zwi re ngomu na mihumbulo zwo farana lwo linganelaho, zwiḁwe zwa zwidodombedzwa zwi tikedza thoḁo. -Vhuḁanzi ha u pulana na/kana mvetomveto zwo beveledza tshibveledzwa tshi fushaho, tshi kumedzeaho. -U shumisa muhumbulo u fushaho kha u beveledza thoḁea dzo teaho dza	-U na nḁivho ya fhasi ya thoḁea dza tshibveledzwa. Phindulo yawe kha mushumo uyu i sumbedza hu na u shaedza vhuḁkuma. -U nḁwala – u xedza vhuḁala, na zwi ambiawho huriwe a zwi tsha pfala. -Zwi re ngomu na mihumbulo zwi ita zwi tshi liana, zwidodombedzwa zwiḁuku zwi tikedzaho thoḁo. -U pulana na/kana mvetomveto a zwiho. Tshibveledzwa itshi a tshi kumedzei. -A ho ngo shumiswa thoḁea dzo teaho dza tshivhumbeo.	-U na nḁivho ya fhasi ya thoḁea dza tshibveledzwa. Phindulo yawe kha mushumo uyu i sumbedza hu na u shaedza vhuḁkuma. -U nḁwala – u xedza vhuḁala, na zwi ambiawho huriwe a zwi tsha pfala. -Zwi re ngomu na mihumbulo zwi ita zwi tshi liana, zwidodombedzwa zwiḁuku zwi tikedzaho thoḁo. -U pulana na/kana mvetomveto a zwiho. Tshibveledzwa itshi a tshi kumedzei. -A ho ngo shumiswa thoḁea dzo teaho dza tshivhumbeo.	0–29% <u>0–5½</u>

Vhune ha khandiso ho vhaledzwa

Iyani kha siaḁari, i tevhelaho

	<p>-O kona lwa nthesa kha u shumisa milayo yo teaho ya tshivhumbeo.</p>		tshivhumbeo tsha tshibveledzwa.	tsho faranaho nahone tshi kumedzeaho. -U na muhumbulo wo linganelaho wa thodea dza tshivhumbeo tsha tshibveledzwa-fhedzi hu na u tahedzwa ha zwithu zwa ndeme.	-U shumisa milayo ya tshivhumbeo nga ndila yo khakheaho.		
<p>LUAMBO, TSHITAEALA NA U SEDZULUSA (LTS) (MARAGA: 10)</p>	<p>8-10</p> <p>-U shumisa zwivhumbeo zwone-zwone zwa girama, nga ndila yone kha tshibveledzwa. -Ndivho ya maipfi yo tea tshothe ndivho, vha tanganedzaho mafhungo na nyimele. -Tshitaela, thouni na redzhitara mafhungo na nyimele. -Tshitaela, ndivho na redzhitara zwo tea tshothe-tshothe. -A hu na vhuikhakhi na vhuithihi nga murahu ha u vhalulula na u sedzulusa. -Vhulapfu ho tea.</p>	<p>7-7½</p> <p>-Tshibveledzwa tsho fhatwa zwavhudi vhuikuma, nahone nga ndila yone. -Ndivho ya maipfi yo tea ndivho, vha tanganedzaho mafhungo na nyimele. -Tshitaela, thouni na redzhitara hunzhi zwo tea. -Hunzhi a hu na vhuikhakhi nga murahu ha u vhalulula na u sedzulusa. -Vhulapfu ho tea.</p>	<p>6-6½</p> <p>-Mushumo wo fhatwa zwavhudi, u a vha tea. -Ndivho ya maipfi yo tea ndivho, vha tanganedzaho mafhungo na nyimele. -Tshitaela, thouni na redzhitara hunzhi zwo tea. -Hunzhi a hu na vhuikhakhi nga murahu ha u vhalulula na u sedzulusa. -Vhulapfu ho tea.</p>	<p>5-5½</p> <p>-Mushumo wo fhatwa lu fushaho. Vhuikhakhi vhu re hone a vhu khakhisi nyelelo ya mafhungo. -Ndivho ya maipfi i a fusha zwi tshi kwama ndivho, vha tanganedzaho mafhungo na nyimele. -Tshitaela, thouni na redzhitara zwo tea lu fushaho. -Hu na vhuikhakhi vhu si vhuunzhi nga murahu ha u vhalulula na u sedzulusa.</p>	<p>4-4½</p> <p>-Mushumo wo fhatwa lwo tou linganelaho. Hu na vhuikhakhi ho vhalahonyana. -Ndivho ya maipfi i fhasi nahone a i tei tshothe ndivho, vha tanganedzaho mafhungo na nyimele. -Tshitaela, redzhitara na thouni zwo tea. -Hu na vhuikhakhi ho vhalaho nga murahu ha u vhalulula na u sedzulusa.</p>	<p>3-3½</p> <p>-Mushumo wo fhatwa lwa fhasi nahone zwi a konda u tevelelea. -Ndivho ya maipfi i toda u lulamiswa nahone a i tei ndivho, vha tanganedzaho mafhungo na nyimele. -Tshitaela, thouni na redzhitara a zwo ngo tea. -Tshibveledzwa tsho dala vhuikhakhi, naho ho di vha na u vhalulula na u sedzulusa.</p>	<p>0-2½</p> <p>-Mushumo wo fhatwa lwa fhasi nahone zwo riwawaho zwo vhilingana. -Ndivho ya maipfi i toda ndulamiso zwi hone, nahone a i tei ndivho. -Tshitaela, ndivho na vha tanganedzaho mafhungo a zwi anani/tshimbilelani na thoho ya mafhungo. -Ho dalea vhuikhakhi na ndado nga murahu ha u vhalulula na u sedzulusa.</p>

Vhune ha khandiso ho vhaledzwa

Iyani kha siatari li tevhelaho

				-Vhulapfu ho toçou vha vhu teaho.	-Vhulapfu ho lapfesa/pfulhifhale sa.	-Zwo lapfesa/pfulhifhale.	-Vhulapfu – Zwo lapfesa/pfulhifhale sa u fhirisa mpimo.
--	--	--	--	-----------------------------------	--------------------------------------	---------------------------	---

KHETHEKANYO YA C: RUBRIKI YA U TOLA/MAKA ZWIBVELEDZWA ZWIPUFHI ZWA VHUDAVHIDZANI (20)

KHOUDU	Khoudu 7: Vhusikeleli ha nthesa 80–100% <u>10½–13</u>	Khoudu 6: Vhusikeleli ha nthasa 70–79% <u>9½–10</u>	Khoudu 5: Vhusikeleli ho dziaho 60–69% <u>8–9</u>	Khoudu 4: Vhusikeleli vhu fushaho 50–59% <u>6½–7½</u>	Khoudu 3: Vhusikeleli ho linganelaho 40–49% <u>5½–6</u>	Khoudu 2: Vhusikeleli ha fhasi 30–39% <u>4–5</u>	Khoudu 1: U sa swikelela 0–29% <u>0–3½</u>
ZWI RE NGOMU, VHUPULANI NA TSHIVHUMBEO (NVT) (MARAGA: 13)	-Ndivho yo dziaho tshothe ya thodea dza tshibveledzwa. -Vhuniwali ho rombaho/dziaho – mugudi u fara vhuçala hone-hone, ha liani na thoho. -Zwi re ngomu na mihumbulo yawe zwo farana tshothe, nahone zwidodombedzwa zwothe zwi tikedza thoho. -Vhuçanzi ha u pulana na/kana mvetomveto zwo bveledza tshibveledzwa tshi si na vhuçhakhi	-Ndivho ya vhuçisa ya thodea dza tshibveledzwa. -U çana vhudziva ho angalalaho ha vhuçsila ha u niwala. -Vhuniwali ho rombaho/dziaho – mugudi u fara vhuçala hone-hone, ha liani na thoho. -Zwi re ngomu na mihumbulo yawe zwo farana tshothe, nahone zwidodombedzwa zwothe zwi tikedza thoho. -Vhuçanzi ha u pulana na/kana mvetomveto zwo bveledza tshibveledzwa tshi si na vhuçhakhi	-Ndivho yo dziaho ya thodea dza tshibveledzwa. -U niwala – mugudi u fara vhuçala hone, hu na u liana/xelana zwiçuku na thoho. -Zwi re ngomu na mihumbulo zwo farana, zwiçizhi zwi tikedza thoho. -Hu na vhuçanzi ha u pulana na u sedzulusa zwo bveledzwa tshibveledzwa tshi kumedzeaho, tshavhuçi. -O shumisa milayo	-Ndivho i fushaho ya thodea dza tshibveledzwa. -U niwala – mugudi u a xedza vhuçala fhedzi zwa si khakhise thalutshedzo nga u angaredza. -Zwi re ngomu kha tshibveledzwa na mihumbulo zwo farana lu fushaho, zwiwinwe zwa zwidodombedzwa zwi tikedza thoho. -Vhuçanzi ha u pulana na sedzulusa zwo bveledza tshibveledzwa tshi	-Ndivho yo linganelaho ya thodea dza tshibveledzwa. -Phindulo i shaedza vhuçala. -U niwala – mugudi u liana na thoho thalutshedzo ya polika huwe. -Zwi re ngomu na mihumbulo zwo farana lwo linganelaho, zwiwinwe zwa zwidodombedzwa zwi tikedza thoho. -Vhuçanzi ha u pulana na u sedzulusa zwo bveledza tshibveledzwa	-Ndivho ya fhasi ya thodea dza tshibveledzwa. -Phindulo kha mushumo uyu i sumbedza vhuçala vhuçekene. -U niwala – mugudi u liana na thoho, huwe thalutshedzo ya polika. -Zwi re ngomu na mihumbulo zwa tshibveledzwa a zwi yelani, zwidodombedzwa zwiçukuçuku zwi tikedzaho thoho. -U pulana/mvetomveto a zwi ho. Tshibveledzwa a tshi kumedzei/fushi. -Ho ngo shumisa	

Vhune ha khandiso ho vhaledzwa

Iyani kha siçariçi tevhelaho

<p>na luthihi, nahone tshi kumedzeaho. -O shumisa milayo yothe yo teaho ya tshivhumbeco.</p>	<p>-Vhutanzi ha u pulana na/kana mvetomveto zwo bveledza tshibveledzwa tsho fhatwaho zwavhudi, tshi kumedzeaho. -O shumisa milayo ya tshivhumbeco yo teaho nga ndila yavhudi vhukuma.</p>	<p>yo teaho ya tshivhumbeco.</p>	<p>fushaho, tshi kumedzeaho. -O shumisa muhumbulo u fushaho wa thodea dza tshivhumbeco.</p>	<p>tsho linganelaho, tshi kumedzeaho. - U na muhumbulo wo linganelaho wa thodea dza tshivhumbeco – hu na huñwe u shaedza.</p>	<p>Luambo lwa Hayani, naho ho pulaniwa na/kana mvetomveto. -Tshibveledzwa a tsho ngo kumedzwa zwavhudi. - O shumisa milayo ya tshivhumbeco nga ndila yo khakheaho.</p>	<p>milayo yo teaho ya (shivhumbeco).</p>	
<p>LUAMBO, TSHITAILA NA U SEDZULUSA (LTS) (MARAGA: 7)</p>	<p><u>6-7</u> -U shumisa zwivhumbeco zwone-zwone zwa luambo kha u iwala tshibveledzwa, nahone zwo fhatwa zwavhudi. -Ndivho ya maipfi yo tea tshothe ndivho, vha tanganedzaho maifungo na nyimele. -Tshitaela, thouni na redzhsitara zwo tea tshothe. Tshibveledzwa a tshi na vhuakhaki.</p>	<p><u>5-5½</u> -Tshibveledzwa tsho fhatwa zwavhudi vhukuma nahone nga ndila yone. -Ndivho ya maipfi hunzhi yo tea ndivho, vha tanganedzaho maifungo na nyimele. -Tshitaela, thouni na redzhsitara hunzhi zwo tea. -Tshibveledzwa hunzhi a hu na vhuakhaki nga murahu ha u pulana na u</p>	<p><u>4½</u> -Tshibveledzwa tsho fhatwa zwavhudi, nahone tshi a vhalea. -Ndivho ya maipfi yo tea ndivho, vha tanganedzaho maifungo na nyimele. -Tshitaela, thouni na redzhsitara hunzhi zwo tea. -Tshibveledzwa itshi a tshi na vhuakhaki vhunzhi nga murahu ha u vhalulula na u sedzulusa.</p>	<p><u>3½-4</u> -Tshibveledzwa tsho fhatwa lu fushaho. Vhuakhaki vhu re hone a vhu khakhisi nyelelo ya maifungo. -Ndivho ya maipfi yo tea ndivho, vha tanganedzaho maifungo na nyimele. -Tshitaela, thouni na redzhsitara zwi a di fusha. -Tshibveledzwa tshi di vha na vhuakhaki vhu si vhunzhi nga</p>	<p><u>3</u> -Tshibveledzwa tsho fhatwa lwo linganelaho. Hu na vhuakhaki ho vhalaho. -Ndivho ya maipfi yo shaedza nahone a i tei tshothe ndivho, vha tanganedzaho maifungo na nyimele. -Tshitaela, thouni na redzhsitara zwo tselelwa. -Tshibveledzwa tsho faredza vhuakhaki ho vhalaho nga</p>	<p><u>2½</u> -Tshibveledzwa tsho fhatwa nga ndila i shaedzaho/ya fhasi, nahone zwi a konda u tevhelelea. -Ndivho ya maipfi i toda u lulamiswa ho angalalaho vhukuma, nahone zwo vhilingana. -Ndivho ya maipfi i toda u lulamiswa ho angalalaho vhukuma, nahone a zwo ngo tea ndivho na kathihi. -Tshitaela, thouni na redzhsitara a zwi tshimbilelani na thoho. -Tshibveledzwa tsho dala vhuakhaki</p>	<p><u>0-2</u> -Tshibveledzwa tsho fhatwa nga ndila ya fhasi/i shaedzaho vhukuma, nahone zwo vhilingana. -Ndivho ya maipfi i toda u lulamiswa ho angalalaho vhukuma, nahone a zwo ngo tea ndivho na kathihi. -Tshitaela, thouni na redzhsitara a zwi tshimbilelani na thoho. -Tshibveledzwa tsho dala vhuakhaki</p>

Vhune ha khandiso ho vhaledzwa

Iyani kha siatari li tevhelaho

	nga murahu ha u pulana na u sedzulusa. -Vhulapfu ho tea.	sedzulusa. -Vhulapfu ho tea.	-Vhulapfu ho tea.	murahu ha u pulana na u sedzulusa. -Vhulapfu ho toḁou vha ho tea ho.	murahu ha u pulana na u sedzulusa. -Vhulapfu – zwo lapfesa/ pfufhifhalesa.	tsho dala vhulakhaki, naho ho ḁi vha na u pulana/ sedzuluswa. -Vhulapfu – zwo lapfesa/ pfufhifhalesa.	vhunzhisa, na nḁaḁo i re khagala nga murahu ha u pulana na u sedzulusa. -Vhulapfu – zwo lapfesa/ pfufhifhalesa.
--	---	---------------------------------	-------------------	---	---	---	---

KHETHEKANYO YA A: ZWIBVELEDZWA ZWA VHUSIKI (MAANEA)

MBUDZISO 1

(Vha so ngo shumisa adendamu iyi kha u maka, kha vha tou i shumisela u engedza ndivho yavho)

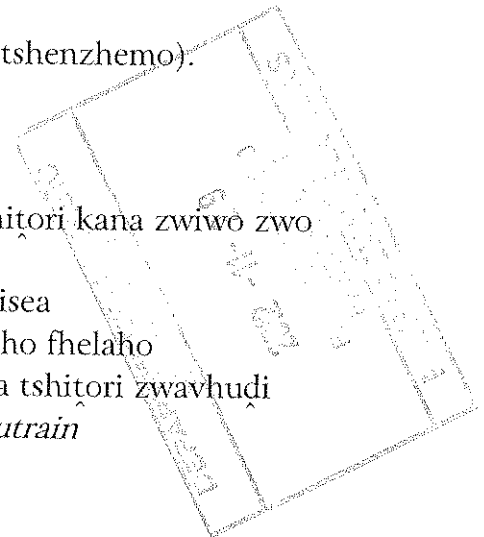
1.1 Duvha le nda namela Gautrain

Mbuletshedzo

- Muñwali u buletshedza tshithu nga vhudalo
- Muñwali u ola tshifanyiso tsha zwine a khou amba nga hazwo muhumbuloni wa muvhali
- Muñwali u shumisa tshifhinga tsha zwino
- Muñwali u vha a tshi khou ñwala nga ha *Gautrain* (hu si zwiñwevho lini)
- U tea u vha e muthu we a i namela (a re na tshenzhemo).

Nganetshelo

- Aya ndi maanea ane muñwali a anetshela tshitori kana zwiwo zwo no bvelelaho
- Zwi anetshelwaho zwi tea u kunga na u tendisea
- Mafhungo a hone a ñwalwa nga tshifhinga tsho fhelaho
- Magumo a songo ðoweleaho nahone a fhedza tshitori zwavhudi
- Muñwali u vha a tshi khou ñwala nga ha *Gautrain*
- U tea u vha e muthu we a i namela.

1.2 Budo line nda li funesa

Mbuletshedzo

- Muñwali u buletshedza tshithu nga vhudalo
- Muñwali u ola tshifanyiso tsha zwine a khou amba ngazwo muhumbuloni wa muvhali
- Muñwali u shumisa tshifhinga tsha zwino
- Muñwali u vha a tshi khou ñwala nga budo lithihi li ne a li funesa
- U tea u vha e muthu ane a ðivha zwidodombedzwa zwa ilo budo.

1.3 Zwi nkhumbadza baisigila yanga

- Muñwali u vhuisa mihumbulo a i ñea vhudipfi na u nyanyuwa hawe
- Muñwali u a dzhia sia
- Vhudipfi na u nyanyuwa ndi zwone zwi no dzhielwa ñtha
- Muñwali u amba nga tshifhinga tsho fhelaho.
- Muñwali u ñwala zwe baisigila yawe ya vha i tshi mu itela.

1.4 U dzhena tshikolo tsho tanganelaho vhana vha vhatshena na vharema ndi zwavhudi / U dzhena tshikolo tsho tanganelaho vhana vha vhatshena na vharema a si zwavhudi.

- Afha muḁwali u vha e na ndila yawe ine a vhona ngayo zwithu
- Mihumbulo yawe i tea u vha khagala u bva mathomoni u swika magumoni
- Muḁwali u sumbedza u imelela liḁwe sia
- Muḁwali u tikedza vhukuma sia liḁne a khou toda li tshi tendiwa
- Muḁwali u sumbedza vhukhwine ha fhungo liḁne a khou li imelela
- Muḁwali u shumisa tshifhinga tsha zwino
- Muḁwali u vha a tshi khou imelela kana u hanedza thoho.

1.5 Vhudi na vhuvhi ha u dzhena tshikolo u tshi dzula hositele.

- A dzhia masia mavhili a khani
- Mafhungo a tea u vha a tshi tanganedzea
- Mbuno dza u ima na u hanedzana na thoho dzi fanela u linganyiswa
- Muḁwali ha dzhii sia
- Muḁwali a nga tahisa muhumbulo wawe magumoni
- U tea u ḁwala nga ha u dzhena tshikolo u tshi dzula tshikoloni (a so ngo liana na thoho).

1.6 Tshifanyiso

- Muḁwali a nga ḁisa zwifanyiso zwine muvhali a zwi talela a kona u ḁwala maanea nga hazwo.
- Afha hu nga ḁa mihumbulo minzhi yo fhambanaho nga ha zwifanyiso zwo ḁewaho.
- Muḁwali u bvisela khagala maimo na kuvhonele kwawe.

1.7 Tshifanyiso

- Muḁwali a nga ḁisa zwifanyiso zwine muvhali a zwi talela a kona u ḁwala maanea nga hazwo.
- Afha hu nga ḁa mihumbulo minzhi yo fhambanaho nga ha zwifanyiso zwo ḁewaho
- Muḁwali u bvisela khagala maimo na kuvhonele kwawe.

1.8 Tshifanyiso

- Muḁwali a nga ḁisa zwifanyiso zwine muvhali a zwi talela a kona u ḁwala maanea nga hazwo
- Afha hu nga ḁa mihumbulo minzhi yo fhambanaho nga ha zwifanyiso zwo ḁewaho
- Muḁwali u bvisela khagala maimo na kuvhonele kwawe.

KHETHEKANYO YA B: ZWIBVELEDZWA ZWA VHUDAVHIDZANI ZWIPFUFHI

MBUDZISO 2

2.1 VHURIFHI HA TSHIOFISI

Thodea:

- Vhurifhi ha tshiofisi vhu na diresi mbili
- Vhurifhi ha tshiofisi vhu na theshano
- Vhurifhi ha tshiofisi vhu na mathomele
- Vhu tea u vha na mutumbu
- Vhu tea u vha na magumo
- Hu tea u vha na ndunzhendunzhe ya mafhungo u bva mathomoni u swika magumoni.

2.2 TSHIPITSHI

Thodea/ Tshivhumbeo:

- Thoho
- Theshano
- Mvulatswinga
- Mutumbu
- Phendelo.

2.3 MUFHINDULANO

Thodea/ Tshivhumbeo:

- Mathomo/madzheni
- Theshano
- Mvulatswinga
- Mutumbu
- Phendelo/magumo.

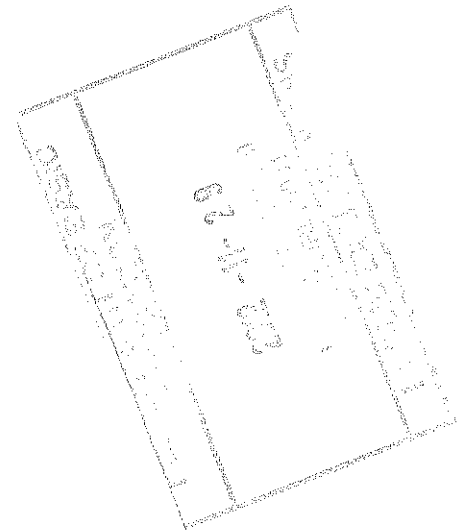

2.4 MEMORANDAMU

Thodea/ Tshivhumbeo:

- Dzina la feme, dzangano kana tshimiswa
- Vhubvo
- Vhuyo
- Duvha
- Thoho ya mafhungo
- Fhungo/Mulaedza
- Zwiitisi
- Tsiangane/Siangane
- Themendelo
- Tsaino na duvha/datumu.

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA B: 30

KHETHEKANYO YA C: ZWIBVELEDZWA ZWIPFUFHI ZWA
VHUDAVHIDZANI

MBUDZISO 3

3.1 GARATA YA THAMBO

Tshivhumbeo/ Thodea:

- Garata ya thambo ndi irwe ndila ine ra i shumisa kha u divhadza vhatu uri vha de zwimimani zwine ra khou vha ramba khazwo
- Dzi na madzina a vharambiwa
- Datumu ya divha la tshimima
- Tshifhinga tsha u thoma mushumo
- Fhethu hune tshimima tsha khou ya u vha hone.
- Vhukwamani u itela u khwathisedza u vha hone/ u sa vha hone

3.2 POSIKARATA

Tshivhumbeo/ Thodea:

- Kha i vhe pfufhi
- Mulaedza u vhe wa ndeme
- Vhubvo
- Vhuyo
- Luambo lu tea u pfesesea
- I tea u sumbedza uri ndi ya lushakade nga nda.

3.3 MASIA

Thodea:

- Hune ha khou takuwiwa hone
- Fhethu hune ha khou iwa
- Matshimbilele
- Hu vhonala nga mini
- Maipfi a thaluso – vhukovhela, murahu kana phanda/tsini na, nz.

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA C: 20
MARAGAGUTE: 100